

preteklem deležniku: „Zgrudila se je na tla, zastrupivša sama sebe“, Lj. Zvon V, 584, Detela. „Več desetletij pozneje (se je) vzdramilo katoliško duhovstvo, spoznavše,“ . . . Lj. Z. IV, 115, Wiesthaler. Enako pri sedanjem deležniku: „Ljudstvo se razide, gredoče na drugo zabavo,“ Lj. Z. II. 458. „(tam) . . . je raslo mahovje, k počitku vabeče“ Lj. Z. IV, 4, Tavčar. „ . . . voda, čez krov se izlivajoča ne teče v brod“ Lj. Z. IV. 16. Franke. Poleg te oblike se je rabila tudi že samo moška oblika: „Židinja, ne pogledavši (!) je odgovorila,“ Lj. Z. V. 266, Detela; enako: „ni mogla prenašati puščobe na Višavi, videč (!) srečo in veselje na Nižavi“, Lj. Z. IV. 457, Tavčar. — Dovolj zgledov; iz tega je videti, da Levec ni bil vsem primerom enako pravičen.

(Konec.)

Dr. A. Breznik.

„Matica Slovenska“ je izdala za leto 1911. te-le knjige: Zbornik XIII. zvezek. Uredil Dr. Fr. Ilešič. — Slovenski spomini in jubileji. I. zvezek. Uredil Dr. Fr. Ilešič. — Slovenske narodne pesmi. 14. snopič. Uredil Dr. K. Štrekelj. — Hrvaška knjižnica. V. zvezek. (Dinko Šimunović: Tudjinac.) — Dr. Janez Mencinger: Izbrani spisi. I. zvezek. Uredil Dr. Jos. Tomišek. — Zabavna knjižnica. XXIII. zvezek (Fr. Ks. Meško: Črna smrt; Milan Puželj: Gregor.). — Knezova knjižnica. XVIII. zvezek. (Dr. Ivan Lah: Brambovci. II. del.) — O posameznih knjigah izpregovrimo o priliki.

Dr. A. De Benedetti. — Verso la Meta (Kcilju). — Torino. GB. Paravia. 1911. — Knjiga je na-

menjena šolskim krogom in jo njim, ki so večji laščine, omenjamo in priporočamo zato, ker je takih malo dobiti. Na podlagi lastne izkušnje in dolgoletnega preučevanja podaja pisatelj, odličen profesor, zelo skrbno in duhovito sestavljen navod, kako se je učiti mlademu naraščaju, da pride lahko in uspešno do svojega cilja, to je do izvršitve svojih študij in do gotove izobrazbe, ne da bi, čeprav nehote, zamujal čas in denar po nepotrebnem trosil ali si zdravje kvaril. Že naslovi raznih poglavij kažejo, kolike važnosti je ta knjiga: — Mladim čitateljem — Higijena in učenje. — Navodilo za učenje. — Kako naj se opazuje. — Vzgoja volje. — Vzgoja spomina. — Vzgoja okusa. — Vzgoja glasu. — Kako naj se ustmeno predava. — Kako naj se čita. — Kaj je čitati, da se razvijejo poklici. — Kako naj se delajo pismene naloge. — Kako naj se napravljajo izpiti . . . itd. Posamezna poglavja so krasno in bogato razložena in vsebujejo mnogo zlatih pedagoških naukov in mladini prepotrebni nasvetov ne da bi bila knjiga suhoparna in težko prebavljiva; nasprotno, čita se prav slastno in z velikim zanimanjem.

Delo, ki je izšlo v večji (450 strani) in v manjši (214 str.) izdaji, za višje in za nižje razrede srednjih šol, je bilo večkrat odlikovano in toplo pozdravljeno od strokovnjakov v mnogoštevilnih ocenah. Doživelo je več izdaj v prav kratkem času in je prevedeno v razne jezike. Dobro in koristno bi bilo, da bi tudi Slovenci imeli kaj takega. Slovensko šolstvo je sicer razvito in tudi primeroma dobro preskrbljeno s pedagoško literaturo, a taka knjiga bi vendar kmalu postala priljubljen vademecum in pomenljiv voditelj učeči se mladini.

Ivan Trinko.

GLASBA.

Mihelčič: **Narodne pesmi.** Tiskala Zadruga tiskarna v Ljubljani. 1911. Gosp. organist Mihelčič je imel pri izdaji teh narodnih pesmi prav srečno roko. Zbral je samo vseskozi solidne in poštene pesmi, ki jih lahko brez skrbi damo tudi naši mladini v roko. Cela zbirka obsega osemnajst pesmi: 1. „Vodica med gorami“, 2. „V Ljubljanco pridem čez goro“, 3. „Prišle so nove novice“, 4. „Oj srečne so rib'ce“, 5. „Tam so štirje fanti“, 6. „Sinoči je pela“, 7. „Bog je pa stvarnik moj“, 8. „Tri tičice“, 9. „Spazila sem Janka“, 10. „En pastirček kravce pasel“, 11. „Ljubi očka, ljuba mamca“, 12. „Stoji, stoji ravno polje“, 13. „Ostani, sinko Janko, tu“, 14. „Oj, I've, k nam na kres“, 15. „Preljubi ti ženin“, 16. „Ena ptička priletela“, 17. „Marija je po polju šla“, 18. „En očka ima sinčke tri“. — Napevi so lepi, harmonizacija primerna, preprosta in korektna. Tudi tisk je prav čeden, oblika — žepni format — izredno prikupljiva. Zbirko je založil g. skladatelj sam, prodajajo jo pa: Katoliška Bukvarna in L. Schwentner v Ljubljani, Katoliško tiskovno društvo v Gorici in Krajčevi nasledniki v Novem mestu. Cena trdo vezani knjižici 1 K, mehko vezani 70 vin. 10 izvodov 6 K. — Zbirko toplo priporočamo.

Novi Akordi. X. letnik, 5. številka je posvečena Franu Gerbiću, nestorju slovenskih skladateljev, in prinaša samo Gerbićeve skladbe:

en moški in dva mešana zbora, eno klavirsko skladbo, tri samospeve s klavirjem in cerkveno skladbo „Ave Maria“ za dva glasova z orglami.

Moški zbor „Zastava naša“ (tudi besedilo zložil Fr. Gerbić) je krepka koračnica iz skladateljeve najmlajše dobe. (op. 29. št. 2.) Poklonjena je pevskemu društvu „Ljubljana“. — Mešana zbor „Četiri godišnje dobe“ (op. 27. št. 1.) in „Klic pomladni“ (op. 27 str. 4.) datirata istotako iz skladateljevih mlajših let. Oba zbora sta zelo preprosta, a ljubka, in zlasti o „Klicu pomladnem“ sodim, da se s svojim svežim „kuku“-motivom, vseskozi lahnim melodičnim tokom in gladko harmonično ubranostjo še tudi danes vedno lahko izkaže kot jako hvaležna in efektna skladba. — „Mazurka“ (op. 59. št. 2.) nas zopet spominja¹ na Gerbićevo bivanje med severnimi našimi brati Poljaki in kaže kolikortoliko Chopinov vpliv. Skladba ni težka.

Samospevi „Nihče ne ve“ (op. 62. št. 1.), „Mrtva pomlad“ (op. 62. št. 2.) in „Trubadurka“ (op. 63. št. 2.) nam pa kažejo Gerbića, kako sklada danes. Zares velika je razlika med prej omenjenimi zbori in temi samospevi. Tam diatonika, škalni akordi, sploh preprostost v vsem in vsakem oziru, tu hroma-

¹ Glej Mazurko istega skladatelja v „Novih Akordih“ X. letnik, št. 1.